

Moja punčka iz cunj

Prvi spomini, prva misel na otroška leta, se mi prikažejo v času druge svetovne vojne. Za vse so bili takrat težki časi. Nihče takrat ni imel nič, nobenih materialnih dobrin, ne hrane ne igrač. Stanovali smo v Zajčevi hiši. Pred prvo svetovno vojno je bil to veliki Hotel Zajc. Ta napis se je v moji mladosti še videl. Vseh strank nas je bilo trinajst. Odrasli se med seboj niso družili. Živeli so vsak za svojo družino. Pri nas smo živeli mama, oče, devet let starejši brat in mamin oče.

Dokler nisem šla v šolo leta 1943, se spominjam srečnega igranja z edino punčko, doma narejeno iz *flikic*, različnih ostankov blaga, ki jih je vrnila šivilja. Maminih nasvetov nisem kaj dosti upoštevala, kajti bila sem prepričana: »Saj sama znam!« Odrezala sem približno okroglo blago. Na sredino okrogline sem malo trše zvila vato in jo prekrila z blagom. To je bila glavica. Pod njo sem trdo zavezala z nitjo. To je bil vrat. Posebej sem povijala drugo *flikico* in jo zašila, da se ne bi odvila. To sem prišla pod vrat in tako dobila roke. Glavico sem porisala. Imela je oči in usta. Tudi ušesa sem ji narisala, da me je lahko poslušala. Veliko sem se z njo pogovarjala. Nogic pa ni imela. Punčka je bila velika pet do deset centimetrov. Iz škatlice za kavo Franck sem ji naredila posteljico, saj so bile takrat te škatlice nizke. Tudi nekakšno posteljnino sem ji priskrbela.

Moja punčka ni bila nikoli gola. Iz raznih koščkov *flikic* sem rezala in šivala bluzice, kapice, spalne srajčke in še kaj. Uničila sem kar nekaj, tudi dragocenih krpic, ker so škarje kar po svoje rezale. Tudi šivanke me niso ubogale in nikoli jih ni bilo dovolj na pravem mestu. To me je vsekakor nekaj stalo, kajti uničila sem vse preveč blaga in izgubila kar nekaj šivank. Teh pa takrat nisi mogel nikjer kupiti.

V hrast je udarila strela

Zajčeva hiša stoji še danes. Kot sem že opisala, je bilo stanovalcev trinajst. V vsaki družini so imeli najmanj dva otroka. Bili smo različnih starosti. Nismo se dosti družili. Največ lepega in veselega sem doživela pri Borovnikovih. Tam sta bila dve leti starejši Herman in njegova sestra Helga, ki je bila mojih let. Obe sva

bili stari pet let. Oče je bil v partizanih, mame pa tudi po več dni ni bilo doma. Herman je hodil v šolo. Takrat se je Helga prišla k nam igrat. Popoldne sva rezljali in šivali pri njih. Hermanu ni bilo všeč najino igranje. Nagajal nama je.

Nekega dne po neurju nama je Herman povedal, da je pri »ta novi hiši« na polju v hrast treščila strela. Kaj je to strela? »Jutri popoldne gremo gledat,« je rekel. To je bilo kar precej oddaljeno od naše hiše. Starši nikoli ne bi dovolili, da gremo otroci sami tja. Hrast se je raztezal široko naokoli in bil je visok skoraj do neba, do nebes, kot se je meni zdelo. Tudi debelina hrasta je bila izredna. Obhodili smo okolico pod hrastom. Videli smo, kako ga je strela poškodovala. Za hrastom smo našli veliko punčko iz cunj. Bila je čisto drugačna od moje. Imela je vse, glavo z lasmi iz volne, roke in noge. Bila je vsa mokra in skuštrana. Mi smo jo rešili. Odločili smo se, da jo bomo doma posušili in lepo počesali. Vsi trije smo bili srečni in veseli. Nekaj dni smo lepo skrbeli zanjo, jo obračali in sušili.

Ko je bila punčka suha, je Herman rekel: »Kako si bosta delili punčko, ko se bosta igrali le z eno? Kako?« Brez najinega odgovora je vzel škarje in rekel: »Vsaka bo imela svojo polovico lepotic!« Razrezal je vso. Čisto vse je bilo iz cunj. Vsako *flikico*, ki jo je dobil pri rezanju, je dal še na dva dela. Iz našega čudeža sta ostala dva kupčka razrezanih cunj.

Miklavž

Poletje se je začelo počasi poslavljati. Dnevi so se krajšali. Naše igre na dvorišču smo morali zaključiti z zgodnjim mrakom. Na veliko dvorišče so se prišli igrat tudi sosedovi otroci naših let. Deklice smo se igrale *risentanc*. Kadar so se nam pridružili tudi fantje, smo se šli skrivalnice. S Helgo sva še vedno našli čas za najine punčke iz cunj. Oblačili sva jih, pestovali, jih dajali spat in se z njimi pogovarjali. Ko je bilo Hermanu tega igranja že zadosti, je pripravil domine ali včasih *človek ne jezi se*. Iz trgovinskih vrečk smo izdelovali aeoroplančke. Delali smo tudi majhne žabice iz papirja. Te so imele določeno ceno, to pa glede na to, kako je pristala na mizi, ko si jo z enim prstom vrgel v zrak. Tudi teh iger smo se naveličali.

Bili smo čisto sami doma. Začeli smo raziskovati po stanovanju. Herman je našel skrivnost. V sobni omari je našel pravo punčko iz celulojda. Ta je bila prava lepotica. Bila je velika in trda. Na glavici je imela skodrane lase. Oči so se ji odpirale in zapirale. Roke, trup in noge, vse je bilo iz celulojda. Bila je zelo, zelo lepo oblečena. Imela je tudi nogavičke in copate. Herman je punčko vsak dan prinesel iz sobe. To je bilo za naju s Helgo veliko veselje, ki ga nisva dolgo uživali. Herman se ni znal igrati. Punčko nama je vzel, se prepiral z njo, jo kuštral in tepel, midve pa sva jokali. Zaradi tega smo se vsak dan sprli. Do Miklavža smo punčko skoraj uničili. Miklavž je bil tako presenečen in razočaran, da ni prinesel nič drugega kot palice.

+ VESELE PRAZNIKE +

Iz zbirke razglednic, hrani GMJ